

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT

MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 6 OKTOBER 1907.

NO 1

KONUNG OSCAR II

EFTER PORTRÄTT TAGET I MARSTRAND 1907
MED NÄDIGT TILLSTÅND FÖR FÖRSTA GÅNGEN REPRODUCERADT

Det finns i dessa tider just inte många, som gå och drömma om en ny skandinavism. Men detta hindrar icke att de finnas som vilja göra allt hvad de kunna för att de *naturnödvändiga* banden de skandinaviska folken emellan skola knytas så fast som möjligt.

Detta var också hvad som af danskefol-

Foto. Eifelt. Köpenhamn.

Vi nämteckna: *Innest från vänster:* Landbrukare Björnaali (Norge), D:r Berlin (Danmark), Landbrukare Qvist (D.), Madsen-Nygdal (D.), Statsrevisor Nielsen (D.), Guldsmed Nielsen (N.), Redaktör Jensen (D.), Murare Person (Sverige), Haerup (N.), Skeppsredare Hansen (N.), Konseljpresidenten Christensen (D.), Etatsrådet Hammerich (D.), Häradsdomaren (N.), Direktör Neergaard (D.), Frih. Bonde (S.), Godsäg. Brandt (N.), Direktör Beckman (S.), Fru Röing (S.), Fru Beckman (S.), Lektor Starbäck (S.), Grossh.

INTERNATIONELLA PRESS-
(FOTON TAGEN VID

FREDSMÖTE.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthm.—Gbg.

Häradshöfd. Krabbe (D.), Tullförvaltare Lund (N.), Landtbrukare Jahren (N.), Godsägare Konow (N.), Statsrevi-
Ytterst från vänster: Rektor Horst (N.), Konferensrådet Hansen (D.), Grefve Raoul Hamilton (S.), Envoyén
mare Bromé (S.), Fru Bajer (D.), Fru Konow (N.), Fru Hagerup (N.), Herr Bajer (D.), Stortingspresidenten Berner
Fru Neergaard (D.), Landtbr. Lindvall (S.), Landtbr. Bosson (S.), Biskop v. Schéele (S.), Professor Stang
Röing (S.), Direktör Wawrinsky (S.).

ketingsmannen Nils Neergaard framhölls i in-
ledningstalet vid det nordiska interparlamentariska delegerad-
rademötet, bestående af 10 ombud för hvar-
dera Sveriges, Norges o. Danmarks interparlamentariska
fredsgrupper, som d. 24 sept. öppnades i Köpenhamn och pågick till fö-
jande dags af-
ton. — På mötet beslöts enhälligt bildandet af ett nordiskt interparlamentariskt förbund, och uttalades önskvär-
dheten af nordiska skiljedomstraktater.

KONGRESSEN I BORDEAUX.

UTFLYKTEN TILL S:t EMILION.)

Efter fotograf

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Elfte internationella presskongressen i Bordeaux 20—24 sept. 1907. Ombud från pressassociationerna inom Europa samt några utomeuropeiska ha ofvannämnda dagar haft kongress i Bordeaux.

Redan på söndagen den 22 började den rad af glänsande fäster, som vinsyndikaten St. Emilion, Margaux och Graves, pressorganisationerna i Bordeaux m. fl. gäfvö för pressen.

Kongressmedlemmar-
nes antal var ungefär 400, däribland ett stort antal damer.

De svenska kongressis-
terna voro till antalet 14, hvaraf 2 damer.

Från vänster:
Norelius, läroverksadjunkt, Norrköping, Lago-Lengquist, r d., Stockholm, Åsbrink, red., Helsingborg, fru Henrikson, London, Hellqvist, red., Stockholm, Leander, red., Sthlm, Spada (J. Janson) Paris, Lidman, red., H demora, Norlander, fört., Sthlm, Henriksor, red., London, Virén, red., Sthlm, fru Norlander, Sthlm, Etzel, red., Sth'm, Löken, Kristiania (norrman) — en liten girondisk tös.

ULLA LINDER: »JESPER HAAKES» FÖRFATTARINNA.

I H. 8. D:s föregående nummer, det sista för årgången 1906—07, lät "Höga visan"s talangfulla författarinna, ditills för publiken bekant under signaturen Eugène Almquist, anonymitetens slöja faller och presenterade sig i en välskrifven och kortfattad självbiografi såsom fröken Hilma Söderberg.

I detta nummer, det första i årgången 1907—08, börjar införandet af den andra i H. 8. D:s stora litterära täflan prisbelönta romanen. Dess författarinna är rätt väl bekant för och uppskattad af den läsande allmänheten — icke minst HVAR 8 DAGS många läsare — under sitt verkliga namn: Ulla Linder. Att de redan nu icke så få vännerna af hennes författareskap skola se sitt antal vida ökas, när den välskrifna och fängslande "JESPER HAAKE" — så heter den nya romanen — börjar tryckas i H. 8. D:s spalter, därom äro vi lifligt öfvertygade. Vi ha anmodat äfven "Jesper Haakes" författarinna att skriva något om sig själf, och hon har här tillmötesgått vår begäran:

Herr Redaktör!
Ni har verkligen satt mig i förlägenhet med eder begäran om en självbiografi. Att tala om sig själf är alltid en vansklighets sak, som en människas med förstånd helst undviker. Men att skriva om sin egen obetydliga person, det är tio gånger värre.

Om ni ändå hade varit så vänlig och satt upp ett frågeformulär, så skulle jag försökt besvara det, men att utan vidare börja berätta, det går inte.

Jag föreställer mig nu att ni frågar, och så svarar jag så godt jag kan.

— När jag började skriva?

— Hur och hvar jag fått mina första litterära "väckelser"?

— Ja, det vet jag knappt. Mycket inflytande har naturligtvis den intressesfär i hvilken man vuxit upp. Min far var en lärd man, därtill en utpräglad personlighet. Han skref poemer på både svenska, latin och grekiska, och fastän jag var ganska liten, då han dog, hyste jag och hyser alltjämt en oerhörd beundran för honom. Min mor, för öfrigt det blidaste och ljusaste man gärna kan se, tillhör samma släkt som författaren till "Min son på galejan".

Journalistiken slog jag mig först på. Det var en månatlig tidning vid namn Bredufvan, i hvilken syskonskaran — vi voro tolf stycken och jag den yngsta — gaf hvarandra till li's en del skämtsamma piller. Jag skulle tro att jag var tio år eller så omkring, då jag upptog "Bredufvan" och lät henne bli permanent. De äldre syskonen hade förut tid efter annan låtit henne lysa och försvinna vid hemmets horisont, vid jul, nyår och andra högtidliga tillfällen.

När jag kom in i skolan för att skaffa mig ett fullgiltigt afgångsbetyg — tre terminer det är hela min skolgång — fick redaktörskapet läggas ner, och "Bredufvan" återtog sina forna oregelbundna vanor. Allt sällsyntare blef hon med åren, men i stället skarpare i näbbet.

Emellertid förflyttades mitt hem från den lilla östergötiska residensstaden till Stockholm, och de vidgade tillfällen till iakttagelser på många områden, både teo-

ULLA LINDER.

retiska och praktiska, som gäfvos i hufvudstaden, omfattade jag med intensivt intresse. Så småningom började jag försöka mig på att med bläck och penna reda de iakttagelser jag gjorde i mitt sinne.

Jag minns så väl den natt jag skref den lilla skissen som skulle få bestämma om jag på allvar borde ge rum för de där litterära funderingarna eller inte. Antogs den — à la bonheur! lät oss då formera pennan till fortsatt kampanj. Antogs den inte — tänk aldrig på blåstrumperiet mera!

Den antogs, välvilligare än jag någonsin vågat drömma om till och med, och sedermera publicerades mitt första mera omfattande arbete, romanen "Mot undergången".

Så där en smula hasard var det med "Jesper Haake" också. Skulle jag skicka den eller inte? Jag slog "krona och kläffe" om det, och

kläffen bestämde mig för att lägga manuskriptet på posten.

HVAR 8 DAG's prisbelöning kändes som en stor — och välbehörlig — uppmuntran. Sådant hjälper en att ta nya tag, när modet kanske vill svika, att fortsätta med nya studier och försök på vägen mot målet — ett konstnärligt författarskap — när känslan af dilettantism blir alltför pinsamt nedslående. Ty att en gång kunna ge litteraturen något af verkligt värde, det sätter jag som mitt mål, hur förmåtet det än kan låta.

Ulla Linder.

Om "JESPER HAAKE" skrifer den framstående litteraturkritikern BO BERGMAN, prisdomare i H. 8. D:s litterära täflan, att den är en "lifshistoria från förra seklets början, och dess största förtjänst ligger i den goda och skickligt utarbetade tidsfärgen. Det är en stark gammaldagsluft öfver skildringen, som bjuder på både spänning och karaktäriseringskonst. Man läser den med nöje och stigande utbyte."

Foto Jonns. Malmö.
SALOME FÖR FÖRSTA GÅNGEN PÅ SVENSK SCEN: Fröken Anna Lisa Carlsson som Salome vid premiären i Malmö.

En intressant premiär för Sverige var Lindrothska sällskapets uppförande af Oscar Wilde's enaktare "Salome" på Hippodromen i Malmö den 27 september. Uppsättningen var vacker och stilfull, spelet på flera händer anmärkningsvärdt godt, och publikens bifall af den art att premiären blef en afgjord framgång.

Ernst Fastbom, den inom de breda lagren i Stockholm så populäre ungeskådespelaren och författaren, försöker ännu i revyernas

tidehvarf hålla folklustspelets traditioner uppe. Hans senaste pjäs, *Min skall du bli*, med motiv ur skärgårdslifvet, vann under den gångna veckan en välförtjänt framgång på Folk-teatern.

En verkligt musikevenement blef den tyske sångaren Ludwig

Efter porträtt. Klödd: Bengt Sjöberg.
ERNST FASTBOM.

COENRAD VON BOS, medföljer som ackompanjator d:r Wüllner på dennes turné i Sverige.

Wüllners första konsert i Stockholm. Hans storstilade utförande af några bland den tyska musikens yngre mästare kännetecknades af en intelligens och en fördjupning, som tog också vår försvarligt kräsna publik med storm. Doktor Wüllner, som är promoverad docent i germanska språk, blef senare också karaktärskådespelare hos Meinigarna och är en förträfflig recitator. Han ackompanjeras på ett erkännansvärdt sätt af herr Coenrad von Bos.

D:R LUDWIG WÜLLNER, har med ovanlig framgång konserterat i Stockholm, Uppsala och Göteborg.

Observera
att med detta n:r
börjar
HVAR 8 DAG
sin
9:de ÅRG.
Se närmare å omsl. sid. 14.

Foto. Olson Hudiksvall.

FRÅN FÄLTJÄNSTÖFNINGARNA I HELSINGLAND:

Kliché: Hengt Sjöförsvar.

Lägeret vid Östra station i Hudiksvall.

I årets fälttjänstövningar i norra Helsingland ha ca 5,000 man af olika vapenslag deltagit.

Kiruna nya spårväg, som innevarande sommar upplåtits för trafik, har af Luossavara-Kiirunavaara A.-Bol. byggts för bolagets arbetares räkning; är dragen från Kiirunavaara fot genom bolagets område fram till Kiruna stadsplan.

SVARZ DAG

Eft. : fotograf.

Kliché: Hengt Sjöförsvar.

KIRUNA SPARVÄGAR.

P. J. Rösio på föreläsningsturné. Vår nedan återgifna bild visar den kände jordbruksföreläsaren då han nyligen höll föredrag om jordbruk vid Fågelmara station i Kristianopel, Blekinge. Då voro omkring 400 personer samlade. Andra dagen voro redan kl. 8 på morgonen samlade öfver ett 100-tal åhörare, som med synnerligt intresse ända till kl. 2 e. m. åhörde den ryktbare entusiastiske talaren.

Foto. Lundqvist, Fågelmara.

ARBETET FÖR SVENSKT SMÅBRUK: P. J. Rösio håller föredrag.

Kliché: Kem. a. s. s. Hengt Sjöförsvar.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—1109

DET ÅTERUPPSTÅDNA AALESUND.

Staden Aalesund på Norges västkust har som en ny fågel Fenix åter uppstått ur askan — idel nybyggnader resa sig nu på den plats där de i förhärjande elden i januari 1904 lade en hel stad i ruiner.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfversparre.

AMERIKAS OCH VÄRLDENS HÖGSTA BYGGNAD: Singerbyggnaden — 41 våningar — i New-York.

Efter fotograf.

ENRICO TOSELLI,

Kliché: Bengt Silfversparre.

den italienske pianisten, som nyligen ingått giftermål med grevinnan Montignoso, f. d. kronprinsessa af Sachsen.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Klubb i Kon. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Ödg.

SOFIASYSTRARNAS NYA ÄLDERDOMS- OCH HVILOHEM I STOCKHOLM.

Vid Drottning Kristinas väg i Sofiahemmets park har för sköterskorna i Sofiahemmet uppförts ett nytt ålderdoms- och hvilohem, åt hvilket konungen vid invigningshögtidligheten den 25 sept. å drottningens vägnar gaf namnet "Solhemmet". Institutionen är afsedd till hem för äldre systrar samt bostad för systrar, som äro i tillfälligt behof af hvila.

HVAR 8 LAGS FOTOGRAF I STHLM.

Klubb i Kon. A.-B. Bengt Sjöforsparre.

SAMLINGSRUMMET.

I FURST NIKITAS LAND.

RESEBREF FÖR HVAR 8 DAG AF MARI MIHI.

Det var en söndags eftermiddag vi anlände till Cetinje, och en myckenhet folk var församladt på gatorna, ellerrättare, på den enda gata, som itudelar Montenegros hufvudstad, hvilken har tycke af en vänlig liten sydtysk by.

Någonting särdeles, någonting af vikt hade nyligen utspelats här, det var alldeles påtagligt. Menigheten stod i täta grupper, och man språkade lika ifrigt, ordade lika beskäftigt som hemma i Sverige på kyrkbacken efter en biskopsvisitation eller utanför tingshuset efter slutsammanträdet, då utslagen blifvit fällda och domarna afkunnade. Så många människor man här såg fingo väl näppeligen rum att bo uti dessa två eller tre hundra små låga hus. Och vi sporde: hvadan detta vimmel i den annars så tysta staden bland de Svarta Bergen?

Jo, det var en lång historia, hvilken emellertid har den fördelen att den kan hastigt refereras.

Montenegro delar med Finland och Persien den hardt när oomtvistliga olyckan att äga en splitter ny författning, en present af fursten. Men parlamentarismen kräver förstudier, skolning, för att inte stanna i stöpet; en riksdag, en landtdag, en дума är inte precis detsamma som en arfskiftesförrättning, där hela den kära slakten ligger i lufven på hvarandra om hvem som skall lyckas prata till sig brorslotten. Och talmannens uppgift är nog mindre den att oupphörligt dänga klubban i bordet och mana till ordningen, än att vara det offentliga ordets ceremonimästare, som på ett hofsamt sätt leder förhandlingarna till det allmänna och enskilda bästa.

Nå, sådant där lär sig ingen genast, knappast ens de finsk-finska barnmorskorna, som armbågat sig in i landtdagen. Montegrinerna äro visserligen en gammal race, men dess stamträd växte aldrig i plenisalar, utan på slagfält; på de deputerades bänkar voro de som pojkar. Så blef då denna konstitutionella församling den montegrinska parlamentarismens stöjande barnkammare, där man smällde i lockena, slängde med armarna öfver hufvudet och tjöt om hvarann.

Efter porträtt.

FURST NIKOLA

af Montenegro.

Kiké: Bengt Sjöbergparre.

FURSTINNAN MILENA

Det hela blei en fars, utspelad inom samma väggar, där så många andra komedier gått af stapeln. Ty — betecknade för de blygsamma förhållandena härstädes — man hade ingen annan plats att upplåta åt de 70 riksdagsmännen än hufvudstadens lilla teater...

Hvad gör det väl också mot hvilka väggar röstenekar, blott föredraget är klokt och vinner uppmärksamma åhörare! Egentligen är det rätt listigt att inrymma parlament och teater

under samma tak. Ty huru mycket har inte politiken att lära dramat, och huru nära äro de ej besläktade! Alltför nära.

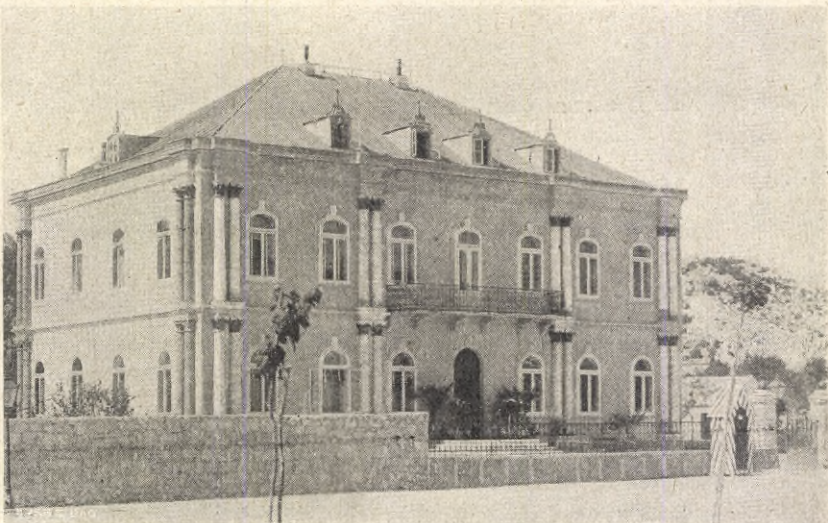
Men furst Nikita blef generad öfver det myckna bråket i parlamentet. Han mindes att han varit despot innan han blef inskränkt, enväldig innan han delat med sig af makten, och han sade ungefär som så:

— När ni inte kunna uppföra er skickligt, så få ni gå ut. Seså marsch!

Så upplöstes parlamentet.

Men dess medlemmar slogo sig för bröstet, förmenande att de blifvit kränkta uti sina rättigheter. Deras anleten förmörkades, och de sjöngo klagovisor för sina valmän ute i bygderna.

Då samlade sig allmogen till rådplägning. Och sedan skickade den sina bästa män till hufvudstaden,

Efter fotograf.

FURSTLIGA PALATSET I CETINJE.

Kiké: Bengt Sjöbergparre

sina byäldste och sina brigadior, sina vojvoder och sina poper. Och desse skulle till fursten framföra folkets hälsning, att han handlat rätt och klokt, då riksdagsmännen bortsändes, att man i detta stode enig med honom, såsom man alltid enigt fylkat sig omkring sin älskade *knjas* och *gospodar*.

Denna söndag vid middagstiden hade de framburit sitt ärende till furst Nikita. Och från palatsets trappa hade han svarat dem. Vi kommo som sagdt för sent för att höra de växlande talen — och hade ju i alla händelser ingenting föstått. Men en välvillig montenegrin återgaf furstens svar.

— Att I kommit hit, ungefär så föllo hans ord, för att betyga, det nödvändigheten af parlamentets upplösning är eder öfvertygelse, liksom det varit vår nådiga vilja, detta för-

Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
PRINSESSAN NATALJE (MIRKO) AF MONTENEGRO.

beslut, som ej lände folket till fromma. Då skingrade vi dem, som så gjorde, det var vår plikt. I sägen oss nu, att vi handlat rätt härutinnan. Nåväl, det visste vi förut. Men ändå gör det oss godt att höra de hjärteord I lagt på eder förares tunga. Och vi tacka eder!

Uppställd af hans hädatecknare, är denna meritlista säkerligen sann, ord för ord; dock i egen mun vittnar detta om en icke ringa själföverskattning, något som också går igen i de själfulla, af hög patriotisk stämning burna dikter af hans hand, som vår utmärkte slavofil doktor Alfred Jensen öfverflyttat till svenska. Med en snart femtioårig regeringsbana bakom sig, med lyckligt förda fälttåg, med politik som han på egen hand och särdeles finurligt förfärdigat och med alla sina utmärkt väl gifna söner och döttrar, må det väl dock förlåtas den gamle furstepatriarken, hvilken i alldeles särskildt hög grad förefaller att vara af Guds nåde, må det väl förlåtas honom om han något yives öfver sitt långa och välsignelsebringande verk. Det ligger något höghistoriskt, något af Gustaf Vasa öfver denne stolte och älskvärde, handfaste och rakryggade inkräktarefördrifvare och statsskicksbefästare, denne skald, familjefader och rikshushållare.

Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
KRONPRINS DANIL OCH KRONPRINSESSAN MILITSA AF MONTENEGRO.

vånar oss väl ingalunda, men det gör oss glad att se eder, I gode män af bärgen, samlade inför våra ögon. Flertalet af oss, som här stå, äro hvita huvuden; vi kunna se tillbaka på en lång dag, och vi minnas ännu fäjderna i dess gryning. då vi, först som yngling, sedan som mogen man, förde eder till segrar öfver det otrogna slöddret. Och, vi svära det vid Rade, i frid och fäjder, aldrig gällde det annat än vårt folks lycka. Vi halva skingrat fienderna för alla vindar, vidgat gränserna tills vi nått hafvet, det djupa hafvet. Genom resor i främmande länder hafva vi knutit förbindelser, värdefulla och dyrbara för vårt hus och vårt folk. Vägarna hafva vi med stor kostnad låtit förbättra och en järnväg har anlagts, skolor hafva inrättats, och landbruket gifver bröd åt flera munnar än förr. Där fursten färdades fram gick han som en fader bland söner och döttrar. För rikets lagbok hafven I oss att tacka; en konstitution gäfvö vi eder också till slut, därtill icke nödde, utan af fri vilja. Men det nya parlamentet blef en trätokammare, där man klubbfäste

Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
PRINS MIRKO AF MONTENEGRO.

1/fter fotografen

CETTINJE: När posten kommer.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Sedan lefveropen efter talen förklingat, och sändemännens chefer kysst den furstliga handen, skingrades man i staden för att dryfta hvad som skett. Det var präktiga typer jag här såg. Sina långa hvita kyrkrockar hade de dragit på sig, och på bröstet skimrade ett slags gallerverk af silfverkulor. Seniga gestalter, bredbröstad och säkra som berg. Folk som stått i hårda väder, i strid och storm och hunger, oböjda ännu af år och ålder. I detta land lär det ju ännu finnas gubbar på hundratio och hundratjugu år, hvilka en gång i det flydda seklets första decennier gingo hårdt åt Napoleons soldater under marskalk Marmout. Mot aftonen steg fursten efter vanan till häst och red till kronprinsens residens, från hvars altan han åhörde militärorkestrerns konsert. Där såg jag honom för första gången.

Såsom alla rikets öfriga inbyggare bar han nationaldräkten, hvars gälla färger emot landskapets jämnstruket djupgrå och dofva ton måste göra dess tappra bärare till på betydligt afstånd skönjbara skottaflor. Ett välvilligt leende spelade öfver hans fylliga drag — han hade ju en god dag bakom sig, hade mottagit de besvurna försäkringarna om sina undersåtars oföränderliga lojalitet — och han besvarade med en suveränt bevägen handviftning de förbipasserandes vördnadsbetygelser.

Montenegrinerna äro krigare och ingenting annat, hälsa fördenskull alla med två fingrar till

spanska rör. Detta hade till följd att pysen helt sonika tog käppen ur den gamles bruna näfve samt började marschera med på axel gevär under musikens smattrande trumhviiflar, till största gamman för såväl landsfadern själf som för alla trogna undersåtar. —

Man har svårt att betvifla lojaliteten hos Svarta Bergets folk. Deras forntid har lärt dem, att de måste lefva i enighet under den högsta viljan, såsom bröder under faderns färla. Också torde de små försök till oppositionsmakeri, hvilka på sistone försports, mindre vara att söka uti inre misshällighet än i försök från serbiskt håll att störa och försvaga det obetvingade Montenegros pansrade idyll. Deras värld däruppe bland bergen är ju intet annat än en enda fästning, lika stor som alla världens konstgjorda fortifikationer tillsammans. Och förhållandet mellan regent och undersåtar har varit detsamma som mellan kommandant och garnison. En revolution vore därför närmast att betrakta såsom myteri och komme säkerligen att bestraffas därefter.

Den populära åsikten, att Turkiet i och med Abdul Hamid II:s bortgång skall förlora sina europeiska besittningar, omfattas varmt af det furstliga montenegrinska kabinettet. Och man har redan börjat ordna för sig den stora dagen. Som bekant söker Nikita I intressera dubbelmonarkien vid Donau för att få sin andre sin, den raske prins Mirko, insatt som generalguvernör öfver vilajeten

1/fter fotografen

CETTINJE: Brunnen på Stora torget.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Saloniki och Monastir, ett ingalunda lätt företag, ty Bulgarien har ju, genom sin macedoniska kommitté samt genom sin preussiskt skolade armé, en slags förköpsrätt till dessa trakter. Dock, lyckades han verkligen att göra prins Mirko till det oroliga landets styresman, och kunde denne sedan bringa någon reda i det evinnerliga macedoniska virrvarret, fölle äran häraf till stor del tillbaka på hans fosterland. Härigenom knötes detta tillsammans med det breda mellanbalkanska bältet, i all synnerhet om Montenegros nuvarande skyddsling, furst Georg Kastrioti, sedan den Höga Porten blifvit stängd mot Europa, finge sina på ärlig rätt stödda albanesiska pretendentplaner realiserade. Visserligen skulle Kastrioti finna det med sin säkerhet förenligt att stå på förtrolig fot med sitt forna värdfolk, därest inte blotta erkänslan emot landsflyktingens ungdomshem förbunde honom härtill. Dock, tacksamhetens ljufliga olja blandar sig inte gärna med politikens surmulna ättika, det veta vi bäst, vi stackars svenskar!

Det Svarta Berget, faktiskt förbundet med Albanien och Macedonien, blefve ju så godt som ett nytt Storserbien. Det fattas bara moderlandet själf, Milans och Dragas och Peters rike, detta stackars skröpliga balkanska Korea, för att den längesedan sönderklippta kartan som tsar Stevan Dusjan ritade, åter skall tillhopapassas.

De stortalige, dådlöse, patriotiskt teatraliske serberna se emellertid inte gärna, att den nya samlingsrörelsen, pan-serbismen, utgår från det fattiga lilla Montenegro och dess statskloke furste, den något poröse Peter Karageorgievitjs svärfader, utan ha därför satt i gång ett system med hemliga agenter, som bland några af furst Nikitas officerare lyckats väcka missnöje och split, hvilket sedermera resulterat i att flera af dessa ställts inför krigsrätt och dömts till fängelse.

Framtiden kommer en gång att utvisa om Nikita I förmådde göra den femhundraåriga drömmen om ett nytt Storserbien till en väpnad verklighet.

Jag erinrar mig för tillfället inte hvilken det är af våra svenska gästgivaregårdar, som så starkt påminner om konaken i Cetinje, det stora, hemtrefliga rödaktiga trähuset med sina hvita fönsterluckor och sitt spåntak, med sin muromhågnade trädgård, där drottningen af Italien en gång krattat gångarna och prinsessan Franz Josef af Battenberg rensat jordgubbar. Midt emot ligger den lilla gulmålade klockaregård "Palais Karageorgievitj", där prins Mirko residerar med sin strålände vackra gemål. På den breda chaussén emellan dessa båda byggningar stod till för några år sedan det väldiga almträdet, under hvars skugga fursten ibland plögade afkunna domar. Nu har emellertid denna ydgrasil blåst omkull, en forntida rese, som stöp för den nya tiden.

Konakens inre påminner om en svensk herrgård med stora, glada, soliga rum, massor af familjepor-trätt och hederligt breda mahognymöbler, nedärfta, ålderdomliga, bärande på minnen. Det hellrägnade då jag begaf mig dit i sällskap med mr Ramadano-vitj, den nästan ängsligt städade direktören för utrikeskabinettet. Ingen vagn stod att uppdrifva, och inga galoscher hade jag häller, utan jag sökte så godt sig göra lät gno af den våta sanden af skorna på borstmattan i palatsets vestibul, hvarpå en skyhögt adjutant så när skakat min arm ur led, då han hälsade mig välkommen.

Och ett par minuter därefter sutto gamle Nikita och jag storbolmande på hvar sin sida om ett bord, på hvilket låg ett väldigt ryskt cigarettfodral och en ask tändstickor från Jönköping.

Fursten bär numera endast mustascher, sedan han rakat af sina Frans-Josefopolisonger, hvilka med den tilltagande embonpointen annars skulle förlänat honom en slags typ af börsmatador från Wien. Hans mycket högresta gestalt med det högbruna, egensinniga hufvudet; hans ståtliga dräkt med den långa, hvita lifrocken, den röda guldsydda västen, de blå kjortelbyxorerna, det revolverförsedda silkesbältet — allt förfärdigadt hos den furstlige hofskräddaren Lazar Caffa i dennes enda lilla kammare på stora gatan — denna ytterst dekorativa kostym förstärker ännu mera det pittoreska hos hans person. Lycklig den Rodin, som en gång skall forma hans staty; han behöfver ej grubbla öfver hurn han skall kunna förläna sin modell ett lämpligt omhölje af hänförd och fängslande plastik.

Rösten är allvarsdjup och behärskad; hans särdeles älskvärda sätt äger mycken värdighet; i de afmätta rörelserna finnes intet af det sydländska gestikulerandet. Sedan han vidrört den hyllningsdemonstration (acte de soumission, kallade han den), som ägnats honom samma dag jag anländt, började han tala om sitt land och sitt folk. En episod af samtalet påminner jag mig särskildt.

Sedan jag avslutat min uppöstran i Frankrike berättade han, och kommit hem igen, åtföljde jag min farbroder furst Danilo, den dåvarande regenten, på en resa inåt landet. En dag kommo vi så till en by, där mycket folk var samladt, ty marknaden pågick. I ett träd — ett mullbärsträd för rästen, jag glömmet det aldrig — såg jag en massa föremål upphängda. Panningpungar hängde där och varupåsar, klädesplagg, vapen samt helgonbilder i ädel metall.

Jag sporde min farbroder hvad denna samling betydde, och hvarför man utställde den så öppet. Han svarade mig, att detta var sådant, som de marknadsbesökande tappat eller glömt och som upphittarne sålunda velat återställa till de rätta ägarne.

Jag hade då varit borta några år från mina berg, hade skådat den icke alltför stora hederligheten bland slöddret på Place Maubert i Paris. Och jag rödes af att denna oinskränkta, man kunde nästan säga oskolade, hederlighet ännu lefde och lyste härhemma bland de mina.

Inte som montegrin, utan helt opartiskt, såsom den där skådat många länder och många folk: fransmän och italienare, ryssar och greker, säger jag detta till eder: intet folkslag på jorden är som mitt, så tappert och så ärligt, så rättframt i vänskap som i vrede. Och då man kommer till mig med sina bekymmer eller förhoppningar, med böneskrifter eller skänker, gäller det aldrig fursten — det är aldrig tal om sådant — utan man betraktar mig alltid som far (*on me regarde toujours comme papa*).

Det gäller för oss att tillämpa de västerländska idéerna, de modärna rönen, på detta folklynn. Men man får inte skena för hastigt, inte sluka hela den modärna civilisationen på en gång såsom skett i ... såsom varit fallet i flera andra stater. Vi hafva tagit lärdomar af dessa andra nationer och vi röra oss framåt i lagom hastig takt, utan sömnhet eller villrådighet, men också utan ifjask. *Sero sed serio!*

Han reste sig och bjöd farväl.

Var nu inte rädd för branterna på vägen, då ni reser tillbaka till Cattaro, rådde han — ty jag hade berättat honom om mina vedermodor —, utan kom ihåg; att där aldrig inträffat någon olycka. Håll fast vid det, när ni passerar Krivacko Zdrjelo. Och när ni kommer hem till edert härliga fosterland igen, så glöm inte att framföra en hälsning till min vän Alfred Jensen!

TRONSKIFTET I BADEN.

Kliché-fotografi.

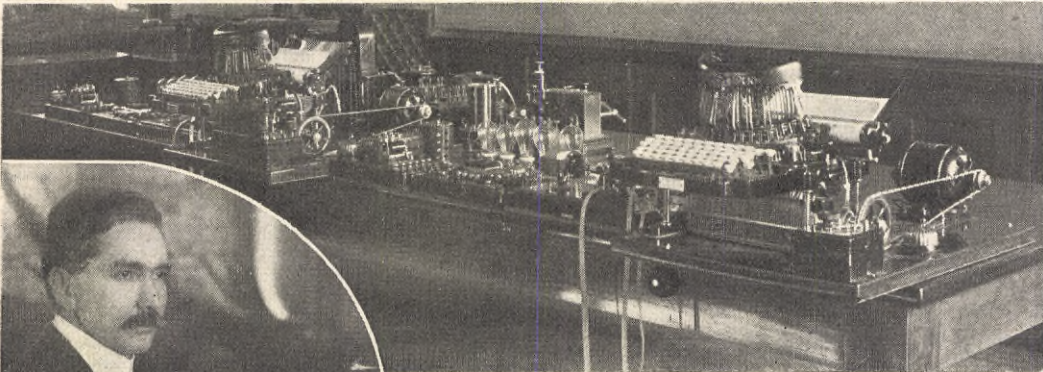
ÖGONBLICKSBILD AF DET NYA STORHERTIGPARET AF BADEN.

Kliché • Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålm.—Gbg.

Storhertig Friedrich af Baden, svenska kronprinsessans fader, afled den 28 september på morgonen å Mainau slott, 81 år gammal.

Den nye storhertigen, som äfvenledes bär namnet Friedrich, är sedan den 20 sept. 1885 föräld med prinsessan Hilda af Nassau.

NYTT TELEGRAFSYSTEM.

MURRAY-APPARATBORDET I GÖTEBORG.

För den stora telegrafkorrespondensen mellan Stockholm och Göteborg har det hittills använda systemet — Morse-kvadruplex — visat sig otillfredsställande. Telegrafstyrelsen har därför gått i förfatning om införandet af ett nytt system, det efter den australiske uppfinnaren uppkallade *Murrayska*. Fördelen med detta är, förutom ökad expeditionshastighet, ett automatiskt utskrivande af bokstäfverna å mottagningstationen — de tryckas nämligen omedelbart med vanlig skrifmaskinstil.

H. S. D:s GÖTEBORGSFOTOGRAF.

D. MURRAY vistas f. n. i Göteborg för att öfvervaka installerandet af sin uppfinning Murray-systemet å telegraflinjen Stockholm—Göteborg.

:: VECKANS ::

F. d. kaptenen
F. RIDDERBJELKE
Uppsala län.

Nyvalda ledamöter af riksdagens Första Kammare.

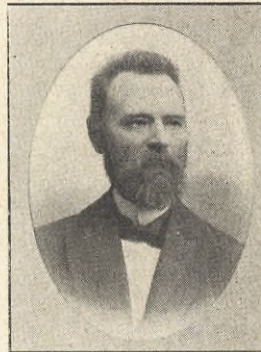

Öfverste
CARL GUSTAF HULT,
Kalmar län.

A. A. L. PALANDER.

65 år fyllde den 2 okt. vice amiralen vid flottan, f. d. statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet Louis Palander af Vega Hellsidesporträtt och utförlig biografi återfinnes i ärg. II: 31.

K. ENGSTRÖM.

60 år fyllde den 29 sept. f. folkskolläraren och organisten Klas Engström, Slåp. Kommunalordförande under 15 år och för öfrigt socknens mest betrodda kommunalman Patriotiska sällskapets guldmedalj 1904.

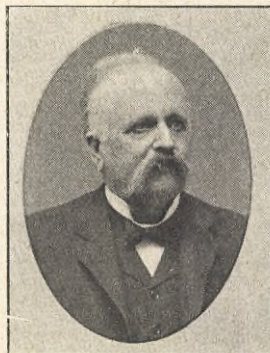
O. LARSSON.

Possessionaten och bryggerägaren Otto Larsson å Niset (Skaraborgs län) fyllde den 19 sept. 70 år. Mångårig vice ordf. i kommunalstämman och led. i kyrko- och skolrådet samt bevillningsberednings- och taxeringskommittéerna.

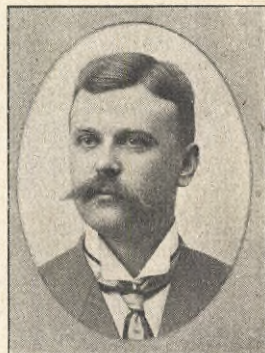
C. E. LUNDMARK.

Den 25 sept. fyllde rådmannen C. Edw. Lundmark i Umeå 65 år. Mångårig stadsfullm. led., direktionsled i Norrlands Hypoteksför., ordf. i Umeå stads Handelsför., dir. för Lysojebol i Umeå, köpman sed. 67, innehar dessutom flere förtroendeuppdrag inom samhället.

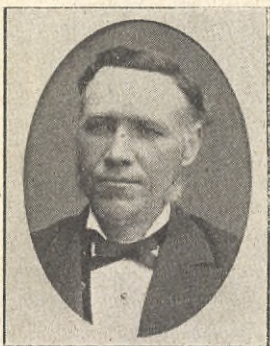
C. I. ISAKSON.

60 år fyllde den 17 sept. konsul Carl Isakson i Hernösand. Etabl. egen affär 69. Led af Hernösands drätselkammare 78—97, af stadsfullmäktige 79—04, af fattigvårdsstyr. 77—99, de fyra sista åren som vice ordf., mångårig led. i insattessr. och hälsovårdsnämnd. Sedan 91 ledamot i centralstyr. för Hernösands Enskilda bank.

P. E. ZIMDAHL.

Borgmästare Per Elis Zimdahl i Alingsås fyllde den 4 okt. 40 år. Hofrättsex. 92, e. o. not. i Svea hofrätt 93, inneh. domareförordn., borgmästare i Alingsås 99, l. ndstingsman för Alingsås 01, ordför. i Alingsås Sparb. styr. 1900, i byggnadsnämnd, 99, i brandst. 01, vice ordf. i styr. för Alingsås Samskola 05, m. fl. kommunala uppdrag.

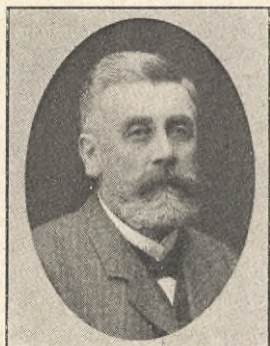
A. MAGNUSSON.

75 år fyllde den 19 sept. riksdagsman Anders Magnusson å Lervik, Östergöt. län. Ordf. i brandstodskommittén, 73, mångårig godm. i landtmåteriförätn. godm. för förmyndar-räkensk. granskning, kyrkovård j 18 år, nämndem i 17 år, inneh. en mängd kommunala uppdr., led. af riksd. A. K. 72—77.

I. J. ANREP.

Bruksförvaltaren I. J. Anrep å Gustafsfors bruk, tillhörigt Uddeholms Aktiebolag, fyllde den 22 sept. 70 år. Mångårig ordför. i kommunalst. och nämnd samt dessutom mycket anlitad i kommunala och offentliga värf.

F. L. T. AHLSTEDT.

Bankkamrer Frans Ludvig Theofil Ahlstedt i Jemshög fyllde d. 2 okt. 60 år. Stud. ex 68, jur. prelim. ex 69, ex. från Alnarps 71, ägare af Lilla Holjeegendom. Lilligtintreserad i församlingens angelägenheter, ordf. i kommunalstämman, m. fl. kommunala uppdrag.

J. E. BIESERT.

45 år fyllde den 30 sept. f. d. finansministern, ingenjör Elof Biesert, Lennartsfors Stud. ex. 81, ex. från Tekn. högskolan 85, handlingsman under 16 år. Led. af Riksd. A. K. från 1900, led. af proportionsvalkommittén 02—03. Finansminister 05—06.

PORTRÄTTGALLERI

C. E. ELWING.

80 år fyllde den 1 okt. öfverstelöjtnant Carl Eugen Elfwing i Stockholm. Und-löjtn. vid Göta Art.-regem 49, major vid Top. grafiska corpsen 72, major vid Generalstaben 73, öfverstelöjtn. därst. 82, afsked 85. Införd i Sverige hellogravymetoden vid reproduktioner af kartor 73.

W. T. LUNDGREN.

Konsul Wilhelm Theodor Lundgren i Strömstad fyllde den 1 okt. 70 år. Led. af riks A. K. 81, 98-02, af Bohusläns landsting 70-07, v. ordf. 04-07, led. af stadsfullm., ordf. 79-07, dir. i Göteborgs Enskilda banks afd.-kontor i Strömstad, v. ordf., i styr. för Strömstads sparbank, flerårig, led. i kyrko- och skoloråd.

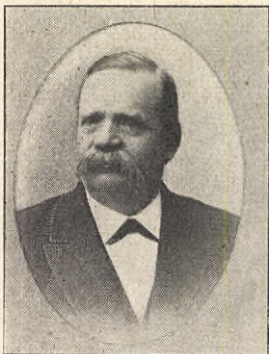
S. S. AHLBERG.

60 år fyllde den 28 sept. öfverstelöjtnant Sven Ahlberg i Sköfde Und-löjtn. vid Vestga regem. 70, löjtn. 78, kapten 89, major vid Vermlands regem. 98, transp. till Vestg regem 1900, öfverstelöjtn. i arm. en 03, afsked s. å. Sed 89 led. af Centralstyr. för Skaraborgs Enskilda Bank.

I. B. ERICSON.

En inom vetenskapliga kretsar för sina förtjänster på mikrolotografien och entomologiens område bekant person disponent Isaac Ericson, tyller den 8 okt. 60 år. Sedan 81 disponent för Delbancos fabriker i Mölndal.

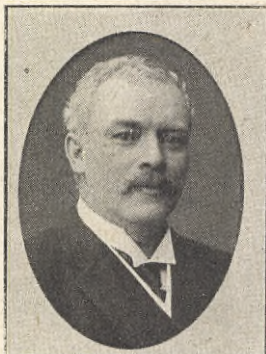
C. J. NILSON.

Den 3 okt. fyllde Chs. Nilson i Sköfde 70 år. Led. af stadsfullm. ordf. i drätselkam 94-00, vice ordf. i fattigvårdst. Led. af kyrko- och skoloråd, af byggnadsnämnden samt lasarettstyrelsen i Falköping. Flerårig led. i landsting och prövningsn. Hufvudman i Sköfde sparbank.

L. EKENDAHL.

Grosshandlaren Leon Ekendahl i Örebro fyller den 28 sept. 65 år. Led. af stadsfullm. sedan 80, ordf. i Ränste- och Kapitalförsäkr.-Anstalten m. m.

G. W. WAHLENIUS.

Direkt Gustaf Wilhelm Wahlenius i Stockholm fyller den 9 okt. 50 år. Prokurist hos firman Olof Glenne & Co i Stockh 80 97, verk. direktör vid Svenska Centrifug A.-B. 97-04 och vid A.-B. Baltic Separator 04-07. Ledamot af stadsfullmäktige i Södertelje från 05.

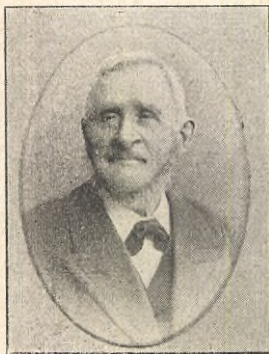

C. J. FAHLERANTZ.

Den aktade bokförlägsfirman Fahlerantz & Co kommer nu att nedläggas, sedan den i fredags förra veckan firat 30-årsjubileum af sin tillvaro. Dess grundläggare och innehafvare fil. dr Carl Johan Fahlerantz, hvilkens hälsotillstånd sedan någon tid tillbaka lämnar åtskilligt öfrigt att önska, har nämligen beslutat att realisera sitt lager och därefter låta sin firma försvinna från skådeplatsen. Det är hans orubbliga föresats att ingen, icke en gång hans närmaste, skall få öfvertaga det välkända firmanamnet. Där ned är en af våra honettast skötta bokförlägsaffärer, som för öfrigt under årens lopp utvecklats sig till ett ganska betydande omfång, bragt ur tiden.

Dr Fahlerantz är utgången ur en familj, som gjort en betydande insats på flera områden af svensk odling. Den härstammar från Vestmanland, och den äldste kände stamfatern, Daniel Andersson var klockare i Munktorp. Dr Fahlerantz' farbroder, hvars förnamn han ärfvisade redan i sin ungdom utpräglade anlag för målarkonsten och blef protegerad af Sergel. Han var mycket produktiv inom sin konst och blef professor vid Fria konsternas akademi.

Bokförläggare Fahlerantz' fa-

SVEN LARSSON. †

F. landbrukaren Sven Larsson i Stegared, Stubbarp (Hall. l.), afled den 9 sept. vid 84 års ålder på sin tid mångårig ordf. i Sibbarps kom.-nämnd och stamma ordf. i S. brandstodsbolag, nämndeman i 17 år, landstingsman, kandidat vid riksdagsn. annaval på 80-talet, led. af taxeringsmyndigheter m. m.

O. LAGERBERG.

F. d. konteramiralen Otto Lagerberg afled i Stockholm d. n. 25 sept. 80 år gammal. Hellsidesporträtt jämte utöfrlig biografi återfinnes i Arg. III: 40.

O. V. NORDENSKJÖLD. †

Den 19 sept. afled i Marstrand kommandörkaptenen Vilhelm Nordenskjöld. Född 36, sekundlöjtn. i flottan 55, kapt. 68, kommandörkapten af 2dra graden 83, af 1sta graden 87.

der var biskopen i Westerås stift, ledamoten af Svenska akademien, teologie dr Kristian Erik Fahlcrantz bekat ej blott för sina skaldeverk "Noachs ark" och "Ansgarius" och som en skarp polemiker i tidningar och broschyrer, utan kanske framför allt för sina kvicka ordlekar och skämsamma infall. Biskop Fahlcrantz gifte sig med Aurora Vilhelmina Valenius, dotter till skalden Valenius. Sonen, den blifvande bokförläggaren, hvilken föddes i Uppsala den 12 juli 1849, hade sålunda litterärt påbrå på såväl fädernet som modernet. Han är också själf vittne. Ett skönlitterärt arbete "Kyrkoherden i Östervik", som i fjol utkom på Fahlcrantzka förlaget och i dagarne utsändes i sin tredje upplaga, har till författare ingen annan än dr Fahlcrantz själf. Dessutom har han vid flera tillfällen i den periodiska pressen publicerat anonyma polemiska artiklar särskildt i bokförläggarengägenheter, som varit mycket uppmärksammade för sin logiska skärpa.

Sin filosofiska doktorsgrad förvärfvade hr Fahlcrantz år 1872 och började tem är senare sin förläggarverksamhet. De verk, som utgått från hans förlag, äro valda med god urskilning. Bland större samlingsverk märkas sålunda: Svenska perrnasen, ett urval ur Sveriges klassiska litteratur, redigeradt af docenten dr E. Meyer, samt Svenska biblioteket, innehållande instruktiva arbeten på skilda områden. Vidare är dr Fahlcrantz' "Universalsbibliotek" i 25 öreshäften en för gediget innehåll känd edition, med verk af George Sand, Holberg, Washington, Irving, Luther, Byron, Heine, Samuel Ötman m. fl.

En stor del af firmans förlag utgöres af populära arbeten af undervisande och allmännyttigt innehåll och bland dem kunna exempelvis nämnas: Vetenskap för alla, utarbetad af framstående svenska vetenskapsmän, under redaktion först af prof. Fries, därefter af prof. Cleve; Naturvetenskaplig boksamling, likaledes af erkände svenska vetenskapsidkare; Det ekonomiska samhällslifvet, handbok i nationalekonomi; Den franska revolutionen af prof. Boëthius; Allmän religionshistoria af prof. Tiele; Nordiskt

fornstidslif af Bååth; Anteckningar om mitt förlutna lif af W. E. Svedelius; Fries stora arbete om Linné; Kalender öfver Sveriges lefvande, ointroducerade adel af Tersmeden; Målardrötningen af Georg Nordensvan o. s. v.

Den teologiska litteraturen är representerad med arbeten af Farrar, Thomas & Kempis, Pascal, Fehr, Wirsén m. fl.

På det skönlitterära gebitet har firmans förlagt arbeten af Anstey, Besant, Crockett, Dilling, Goufer, Gellerstedt, Geijerstam, Jerome K. Jerome, Kipling, Julius Stinde, N. P. Ödman, flera andra att förtiga, hvarjämte den också rikligt litteraturen för barn och ungdom med sådana böcker som Bröderna Grimms sagor, Ur folksagans rosengårdar, Barnkammarens bok, Svenska barnboken etc. Till sist böra äfven nämnas illustrationsverken Vårt Land o. Museum.

De förtjänstfulla principer, som dr Fahlcrantz följt vid utöfvandet af sin förläggarverksamhet, ha med rätta beredt honom stor aktning inom vida kretsar.

EN MISSUPPFATTNING,

på hvilken vi sett upprepade exempel, är det, när man tror att en jultidning, endast därför att den begagnar H. 8. D:s effektivitet som annonsorgan, på ett eller annat sätt står i samband med vår veckotidskrift. Vi vilja på det uttryckliga gaste betona, att detta *icke* är fallet. *Förlags. A.-B.* H. 8. D. startar i år en *ny* jultidning, *VINTERSOL*, som är den *enda*, med hvars utgivande vi ha något som helst att skaffa.

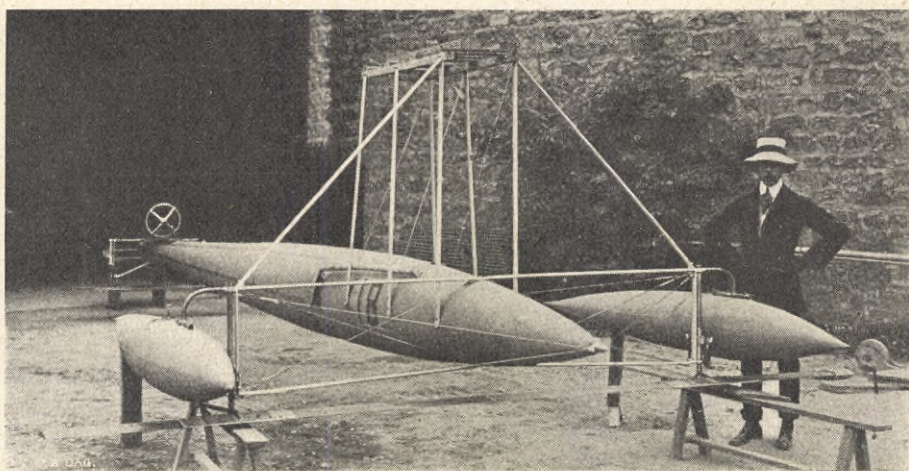
Ingen annan jultidning än *VINTERSOL* får sättas i samband med H. 8. D:s namn. Dock är det icke ett H. 8. D:s julnummer det gäller.

Å *vårt förlag* utges *Vecko*skriften *HVAR 8 DAG*, *Månads*skriften *VARIA* och *Årsskriften VINTERSOL*, hvar för sig dock fullt fristående publikationer.

Förlagsaktiebolaget HVAR 8 DAG.

Santos Dumont, den trägne aeronauten, har nyligen hållit ett vad om 50,000 frs att han med sin nykonstruerade hydroplan skall göra 100 kilometer per timme på vatten.

Grefve Zeppelins namn torde vara ett bland de mest bekanta på den moderna luftseglingskonstens område. I dagarne har han haft att glädja sig åt en ny storartad framgång, i

Efter fotografi. SANTOS DUMONTS HYDROPLAN i fullbordadt skick.

Efter fotografi. ZEPELINS NYA LUFTSKEPP. Bild: Bengt Skjerveparre.

det att hans senaste luftskeppsmodell vid profituren visat sig kunna utan svårighet manövrera i timal med en medelhastighet af öfver 50 km. i timmen. Profjärderna ha företagit sig vid Bodensjön.

IX ÄRG. 1^A HÄF-TET INNEHÅLLER.:

- Konung Oscar II. — Ett nordiskt fredsmöte. — Internationella presskongressen i Bordeaux. — Ulla Linder: "Jesper Haakes" författarinna. — Teater och musik i Sverige. — Svenska bilder. — Brokigt utomlandsnytt. — "Solhemmet". — I furst Nikitas land. — Tronskiftet i Baden. — Nytt telegrafsystem. — Veckans porträttgalleri. — Luftens erförare.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG. 1907.